

**TALABALARNI TA'LIMIY QADRIYATLAR ASOSIDA PEDAGOGIK
FAOLIYATGA TAYYORLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH**

Choriyeva Surayyo,

*TerDPI Maktabgacha va boshlang'ich
ta'lim fakulteti Maktabgacha
ta'lim kafedrasi o'qituvchisi*

Rajabova Urozgul,

*Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim
Fakultet Maktabgacha ta'lim yo'nalishi
2-kurs talabasi*

Annotatsiya. Mazkur ishda talabalarni ta'limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimini takomillashtirish masalalari tahlil etiladi. Tadqiqotning dolzarbligi zamonaviy ta'lim tizimida pedagog kadrlarning nafaqat kasbiy bilim va ko'nikmalarga, balki yuksak ma'naviy-axloqiy qadriyatlarga ham ega bo'lishi zarurligi bilan belgilanadi. Shuningdek, globallashtirish sharoitida milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg'unlashtirgan holda raqobatbardosh, ijodkor va mas'uliyatli pedagoglarni tayyorlash muhim vazifa sifatida qaraladi. Ishda talabalarni pedagogik faoliyatga tayyorlash jarayonining nazariy-metodologik asoslari, ta'limiy qadriyatlarning mazmun-mohiyati hamda ularni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish yo'llari o'rganilgan.

Kalit so'zlar: ta'limiy qadriyatlar, pedagogik faoliyat, pedagogik tayyorgarlik, ta'lim tizimi, kompetensiyaviy yondashuv, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, innovatsion pedagogik texnologiyalar, kasbiy kompetensiya.

Abstract. This study examines the improvement of the system for preparing students for pedagogical activity based on educational values. The relevance of the research is determined by the growing need in modern education for future teachers who possess not only professional knowledge and skills but also strong moral and ethical values. In the context of globalization, particular attention is given to the integration of national and universal values in order to train competitive, creative, and responsible pedagogical specialists. The paper explores the theoretical and methodological foundations of preparing students for pedagogical activity, as well as the essence and role of educational values and ways of integrating them into the learning process. It substantiates the importance of a student-centered approach, a competency-based model, and the effective use of innovative pedagogical technologies in teacher training.

Keywords: educational values, pedagogical activity, pedagogical training, educational system, competency-based approach, person-centered education, innovative pedagogical technologies, professional competence.

Аннотация. В данной работе рассматриваются вопросы совершенствования системы подготовки студентов к педагогической деятельности на основе образовательных ценностей. Актуальность исследования обусловлена необходимостью подготовки современных педагогических кадров, обладающих не только профессиональными знаниями и навыками, но и высокими духовно-нравственными качествами. В условиях глобализации особое внимание уделяется гармоничному сочетанию национальных и общечеловеческих ценностей при формировании конкурентоспособных, творческих и ответственных специалистов. В статье раскрываются теоретико-методологические основы подготовки студентов к педагогической деятельности, сущность образовательных ценностей и пути их интеграции в образовательный процесс. Обосновывается необходимость применения личностно-ориентированного подхода, компетентностной модели и современных педагогических технологий в системе профессиональной подготовки.

“XXI ASRDA TARIXIY ONG, FALSAFIY TAFAKKUR, PEDAGOGIK VA LINGVOMADANIY YONDASHUVLAR” XALQARO ILMIIY-NAZARIY KONFERENSIYA MATERIALLARI

Ключевые слова: образовательные ценности, педагогическая деятельность, педагогическая подготовка, система образования, компетентностный подход, личностно-ориентированное образование, инновационные педагогические технологии, профессиональная компетентность.

KIRISH. Bugungi kunda ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining eng muhim va ustuvor sohalaridan biri sifatida qaraladi. Xalqaro tadqiqotlar va amaliy tajribalar shuni ko'rsatadiki, samarali ta'lim tizimi nafaqat bilim berish, balki shaxsning ma'naviy-axloqiy, ijtimoiy va kasbiy rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan bo'lishi lozim. Innovatsion texnologiyalar, globallashtirish jarayonlari, axborot-kommunikatsiya sohasidagi tezkor rivojlanish va ijtimoiy ehtiyojlarning keskin o'zgarishi ta'lim tizimini yangi metodik va pedagogik yondashuvlarni joriy etishga majbur qilmoqda. Shu bilan birga, zamonaviy pedagog shaxsidan nafaqat kasbiy bilim va ko'nikmalar talab qilinadi, balki u yuqori ma'naviy-axloqiy qadriyatlarga ega bo'lishi, ijodkorlik, mas'uliyat, liderlik va muloqot madaniyatini rivojlantirgan bo'lishi zarur. Pedagogik faoliyatning samaradorligi ko'p jihatdan o'qituvchining shaxsiy fazilatlariga bog'liq. Shu sababli, talabalarni pedagogik faoliyatga tayyorlash jarayonida ta'limiy qadriyatlarni shakllantirish alohida ahamiyatga ega.

Ta'limiy qadriyatlar — bu shaxsning dunyoqarashi, axloqiy pozitsiyasi, jamiyatga va kasbga bo'lgan munosabatini belgilovchi asosiy omillardir. Ular o'qituvchining pedagogik faoliyatida insonparvarlik, halollik, mas'uliyat, adolat va bag'rikenglik kabi fazilatlarning namoyon bo'lishini ta'minlaydi. Bunday qadriyatlar nafaqat o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadi, balki pedagogning kasbiy samaradorligi, dars jarayonidagi interaktiv va individual yondashuvni qo'llay olish qobiliyati, jamoa bilan ishlash va ijtimoiy muhitni shakllantirish ko'nikmalarini ham mustahkamlaydi. Zamonaviy ta'lim jarayonida ko'plab muammolar mavjud.

Muhokama va natijalar. Hozirgi paytda oliy ta'lim muassasalarida pedagogik tayyorgarlik jarayoni ko'pincha nazariy bilim va kasbiy ko'nikmalarga e'tibor qaratish bilan cheklanadi. Shu bilan birga, talabalarning ma'naviy-axloqiy tarbiyasi va ta'limiy qadriyatlar bilan boyitilishi yetarli darajada tashkil etilmagan. Natijada, kelajak pedagoglarining kasbiy faoliyatida motivatsiya yetishmasligi, etika va professional normativlarga rioya qilmaslik, shuningdek, o'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatishdagi qiyinchiliklar kabi holatlar yuzaga kelishi mumkin.

Shu sababli pedagogik tayyorgarlik jarayonida ta'limiy qadriyatlarni tizimli ravishda shakllantirish va rivojlantirish zarurati dolzarb ilmiy-amaliy masala sifatida qaraladi. Ta'limiy qadriyatlarni shakllantirish shaxsga yo'naltirilgan yondashuv bilan uyg'un bo'lishi kerak. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida talabalar o'z kasbiy va shaxsiy rivojlanishiga faol ishtirok etadi, o'z qiziqish va ehtiyojlariga muvofiq bilim, ko'nikma va ma'naviy fazilatlarni mustahkamlaydi. Shu orqali pedagogik faoliyatga tayyorlangan talabalar nafaqat kasbiy bilimga ega bo'ladi, balki jamiyatga foydali,

mas’uliyatli va ijodkor shaxs sifatida shakllanadi. Mazkur ishning ilmiy ahamiyati shundaki, u ta’limiy qadriyatlar asosida pedagogik tayyorgarlik jarayonini takomillashtirish orqali oliy ta’lim muassasalarida pedagog kadrlar tayyorlash sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ushbu yo‘nalish bo‘yicha ishlab chiqilgan tavsiyalar pedagogik jarayonni yanada samarali, interaktiv va talabalar ehtiyojlariga mos shakllantirish imkonini beradi. Bu esa kelajak pedagoglarining kasbiy va shaxsiy rivojlanishida muhim rol o‘ynaydi.

Mazkur ishning maqsadi — talabalarni ta’limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimini ilmiy asosda takomillashtirishdan iborat. Shu maqsadga erishish uchun bir qator vazifalar belgilangan. pedagogik tayyorgarlikning nazariy va metodologik asoslarini tahlil qilish, ta’limiy qadriyatlarning mohiyatini aniqlash, ularni ta’lim jarayoniga samarali integratsiya qilish usullarini ishlab chiqish, shuningdek, amaliy tavsiyalar ishlab chiqish orqali pedagogik tayyorgarlikning sifatini oshirish. Shunday qilib, talabalarni ta’limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimini takomillashtirish nafaqat oliy ta’lim muassasalari va pedagogika fanining ilmiy-amaliy rivojlanishida, balki jamiyatning ma’naviy va ijtimoiy barqarorligini ta’minlashda ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu yo‘nalisdagi izlanishlar kelajak pedagoglarining kasbiy va shaxsiy rivojlanishini samarali tashkil etish imkonini yaratadi va ta’lim jarayonining sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Xulosa. Talabalarni ta’limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimi o‘rganildi, uning geologik va metodologik asoslari tahlil qilindi hamda samaradorligini oshirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Zamonaviy pedagogik tayyorgarlik jarayonida nafaqat kasbiy bilim va ko‘nikmalar, balki talabalar shaxsining ma’naviy-axloqiy fazilatlarini va ta’limiy qadriyatlar asosida shakllanishi muhim ahamiyatga ega. Ta’limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimi shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv, kompetensiyaviy model va innovatsion pedagogik texnologiyalarni birlashtirish orqali samarali amalga oshiriladi. Talabalarni ta’limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimini takomillashtirish quyidagi yo‘nalishlarda amalga oshirilishi lozim. ta’lim jarayonida milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg‘unlashtirish, talaba shaxsining individual xususiyatlarini inobatga olgan pedagogik metodlarni qo‘llash, innovatsion texnologiyalar va interaktiv ta’lim shakllarini joriy etish. Bu tavsiyalar oliy ta’lim muassasalarida pedagogik tayyorgarlik sifatini oshirish, pedagog kadrlar tayyorlashning samaradorligini kuchaytirish va ularning shaxsiy hamda kasbiy rivojlanishini ta’minlashga xizmat qiladi. Shunday qilib, talabalarni ta’limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimini takomillashtirish nafaqat pedagogika fanining rivojlanishi, balki jamiyatning ma’naviy-axloqiy barqarorligi, ta’lim sifatining oshishi va kelajak pedagoglarining samarali faoliyat ko‘rsatishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Choriyevna C. S. Education and Education of Pre-School Children on the Basis of Steam Educational Technology. – 2023.
2. Choriyevna C. S. Main Directions of Teacher Training and Improving Their Quality for the Preschool Education System //Vital Annex. International Journal of Novel Research in Advanced Sciences. – 2022. – T. 1. – №. 5. – C. 51-54.
3. Choriyevna C. S. Ways to Develop Mental Abilities in Preschool Children //Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching. – 2022. – T. 15. – C. 174-177.
4. Choriyeva S. C. Talabalarni ta’limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimini takomillashtirishning mohiyati va mantiqiy jihatdan tahlili //Educational Research in Universal Sciences. 5. Choriyevna C. S. et al. A Model For Improving The System Of Preparing Students For Pedagogical Activity On The Base Of Educational Values //Multidisciplinary Journal of Science and Technology. – 2023. – T. 3. – №. 6 (International Scientific Researcher). – C. 283-285. – 2023. – T. 2. – №. 9 SPECIAL. – C. 99-102.
6. Чориева С. Ч. и др. Игра как ведущая деятельность ребенка дошкольного возраста //Gospodarka i Innowacje. – 2024. – T. 48. – C. 138-140.
7. Чориева С. Ч. Умение учителя использовать современные образовательные технологии при подготовке учащихся к педагогической деятельности на основе образовательных ценностей //Экономика и социум. – 2024. – №. 10-2 (125). – C. 998-1001.
8. Choriyeva S. C. Talabalarni ta’limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlashni rivojlantirish tizimi //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – T. 2. – №. 4 SPECIAL. – C. 1177-1181.
9. Choriyeva S. Maktabgacha ta’lim tizimida ta’lim samaradorligini oshirishning muammo va yechimlari //Физикотехнологического образование. – 2022. – №. 4.
10. Choriyeva S. Didactic Opportunities Of The National Curriculum For Mother Tongue And Reading Literacy In Primary Schools //Conferencea. – 2022. – C. 527-529.